

Ngành gỗ vượt khó, tạo giá trị kỷ lục

11:17 12/01/2026

Dù đối mặt với nhiều khó khăn, thách thức, nhưng xuất khẩu gỗ và sản phẩm gỗ trong năm 2025 vẫn tăng trưởng tích cực và lần đầu vượt mốc 17 tỷ USD.

Việt Nam vẫn tiếp tục duy trì vị thế là thị trường cung cấp đồ nội thất bằng gỗ lớn nhất cho thị trường Mỹ - Ảnh: VGP/Đỗ Hương

Thách thức chưa từng có

Theo ông Phùng Quốc Mẫn, Chủ tịch Hội Mỹ nghệ và Chế biến gỗ TP.HCM (HAWA), có những thách thức chưa có tiền lệ với ngành gỗ năm 2025, như thuế đối ứng và chính sách chống bán phá giá của Mỹ, áp lực từ Quy định chống phá rừng EUDR của Liên minh châu Âu sắp có hiệu lực hay thiên tai, bão lũ liên tục xảy ra trong nước ảnh hưởng nặng nề tới chuỗi cung ứng sản xuất nội địa.

Dù đối mặt những khó khăn lớn về thuế quan, cuộc điều tra chống bán phá giá và chống trợ cấp với gỗ dán cứng và gỗ trang trí nhập khẩu từ Trung Quốc, Indonesia và Việt Nam, xuất khẩu gỗ và sản phẩm gỗ sang Mỹ vẫn tăng trưởng

trong năm 2025.

Trong năm qua, xuất khẩu gỗ và sản phẩm gỗ sang thị trường Mỹ đạt 9,46 tỷ USD, tăng 4,4% so với năm 2024 và chiếm 55% tổng giá trị xuất khẩu đi tất cả các thị trường.

Đặc biệt, Việt Nam vẫn tiếp tục duy trì vị thế là thị trường cung cấp đồ nội thất bằng gỗ lớn nhất cho thị trường Mỹ. Theo số liệu thống kê của Ủy ban Thương mại quốc tế Mỹ (USITC), trong 8 tháng năm 2025, Mỹ nhập khẩu đồ nội thất bằng gỗ từ Việt Nam đạt 6,1 tỷ USD, tăng 9% so với cùng kỳ 2024 và chiếm 45,3% tổng trị giá nhập khẩu của Mỹ.

Trong năm qua, xuất khẩu gỗ và sản phẩm gỗ sang thị trường Nhật Bản tăng trưởng mạnh trên 23%, qua đó, đưa giá trị xuất khẩu sang thị trường này lần đầu vượt mốc 2 tỷ USD khi đạt 2,153 tỷ USD. Với kết quả đó, Nhật Bản đã vượt qua Trung Quốc trở thành thị trường lớn thứ 2 của ngành gỗ Việt Nam.

Dù tụt xuống vị trí thứ 3, nhưng trong năm qua, xuất khẩu gỗ và sản phẩm gỗ sang Trung Quốc vẫn tăng nhẹ và đạt 2,086 tỷ USD. Đây là năm thứ 2 liên tiếp, xuất khẩu gỗ và sản phẩm gỗ sang Trung Quốc đạt trên 2 tỷ USD.

Mỹ, Nhật Bản và Trung Quốc là 3 thị trường "tỷ đô" của ngành gỗ Việt Nam. 3 thị trường này chiếm tới gần 80% tổng kim ngạch xuất khẩu gỗ và sản phẩm gỗ trong năm 2025.

Về mặt hàng, đồ nội thất bằng gỗ tiếp tục đóng vai trò chủ đạo trong xuất khẩu gỗ và sản phẩm gỗ. Theo Cục Xuất nhập khẩu (Bộ Công Thương), trong 11 tháng năm 2025, xuất khẩu đồ nội thất bằng gỗ đạt 9,434 tỷ USD, chiếm gần 61% tổng giá trị xuất khẩu gỗ và sản phẩm gỗ.

Ngoài đồ nội thất bằng gỗ, trong 11 tháng năm 2025, có nhiều mặt hàng khác đạt giá trị xuất khẩu từ 1 tỷ USD trở lên, gồm: dăm gỗ 2,22 tỷ USD; gỗ, ván và ván sàn 2,091 tỷ USD; viên nén gỗ 1,081 tỷ USD.

Chuyển đổi lâm nghiệp từ an sinh sang sản xuất

Một trong những động lực quan trọng để phát triển ngành hàng gỗ đó là việc đảm bảo phát triển vùng nguyên liệu cho sản xuất.

TS Hà Công Tuấn - Chủ tịch Hội Khoa học Kinh tế nông nghiệp và Phát triển nông thôn Việt Nam, nguyên Thứ trưởng Bộ NN&PTNT (nay là Bộ Nông nghiệp và Môi trường) nhấn mạnh sự cần thiết phải chuyển hóa chính sách khoán rừng từ mục tiêu an sinh sang phát triển kinh tế. Theo ông Tuấn, chính sách giao

khoán đất lâm nghiệp, vốn khởi đầu với Nghị định số 01/CP ngày 4/1/1995 của Chính phủ về việc giao khoán đất sử dụng vào mục đích sản xuất nông nghiệp, lâm nghiệp, nuôi trồng thủy sản trong các doanh nghiệp Nhà nước, được xem là một bước ngoặt trong quá trình huy động toàn dân tham gia bảo vệ và phát triển rừng tại Việt Nam.

Vào thời điểm ban hành Nghị định 01, nạn phá rừng diễn ra tràn lan, khiến việc "trao quyền" cho người dân thông qua hình thức khoán đất rừng vừa là giải pháp kinh tế vừa là biện pháp an sinh xã hội. Cơ chế này đã tạo ra một chuyển biến mạnh mẽ, khơi dậy tinh thần trách nhiệm của người dân địa phương trong công cuộc giữ rừng.

Tuy nhiên, cùng với thời gian, các chính sách khoán cũng có sự điều chỉnh để phù hợp với thực tiễn và định hướng phát triển. Nghị định 135/2005/NĐ-CP kế thừa và cải tiến mô hình khoán bằng cách xác lập thời hạn giao đất ổn định theo chu kỳ sản xuất thay vì cố định 50 năm như trước đó. Đến Nghị định 168/2016/NĐ-CP, phạm vi giao khoán được mở rộng thêm các hình thức như khoán công việc, khoán dịch vụ bên cạnh hình thức khoán ổn định theo chu kỳ. Những thay đổi này mang lại sự linh hoạt hơn cho các chủ rừng, giúp họ chủ động hơn trong việc quản lý, bảo vệ và phát triển rừng phù hợp với điều kiện thực tế.

Dù vậy, số lượng hợp đồng giao khoán theo các Nghị định đang dần đến thời điểm hết hạn, không ít trong số này có dấu hiệu vi phạm. Quan điểm của nguyên Thứ trưởng Bộ NN&PTNT là phải xử lý sớm, dứt điểm các hợp đồng sai phạm, kiên quyết thu hồi diện tích bị sử dụng sai để bảo vệ tài nguyên rừng và tạo điều kiện cho những mô hình bền vững hơn.

TS Hà Công Tuấn đề nghị cần có bước chuyển về tư duy: Chính sách giao khoán không thể tiếp tục mang tính "an sinh xã hội" như giai đoạn đầu, mà phải trở thành công cụ thúc đẩy phát triển kinh tế lâm nghiệp. Ông nhấn mạnh, các chương trình an sinh xã hội đã được khu biệt trong 3 chương trình mục tiêu quốc gia. Do đó, chính sách khoán rừng cần tách khỏi vai trò này để tập trung phát triển sản xuất, nâng cao giá trị gia tăng từ rừng. "Không để người làm rừng thiệt thòi ngay từ trong chính sách", TS Hà Công Tuấn nhấn mạnh.

Thứ trưởng Bộ Nông nghiệp và Môi trường Nguyễn Quốc Trị cũng đồng quan điểm trong quá trình thực hiện chính sách giao khoán cũng còn bộc lộ những bất cập và hạn chế, đặc biệt là việc quản lý đất đai và rừng gắn với sắp xếp, đổi mới, phát triển và nâng cao hiệu quả của các Công ty nông, lâm nghiệp.

Vì vậy, ngày 2/12/2024, Bộ Chính trị đã ban hành Kết luận số 103-KL/TW, trong đó chỉ đạo: Tiếp tục hoàn thiện thể chế, nhất là văn bản quy phạm pháp luật về đất đai, quản lý, sử dụng tài sản công để hoàn thành sớm việc sắp xếp, đổi mới và thúc đẩy phát triển, nâng cao hiệu quả của các công ty nông, lâm nghiệp.

Theo chinhphu.vn